

»V teh (kamnitih) vratih je neki pastir zagledal tisto čerfo denarja... a vrh denarja je sikala proti njemu kača...«

Ilustracija: Janez Dolenc
po skici iz leta 1947

z denarjem več ne duha ne sluha. Sam Bog ga je rešil, ker je bil tisti denar zavdan.

Nekaj let kasneje je tam gorela gmajna. Pravijo, da je z Mihelskih robov kapljalo stopljeno srebro: gotovo se je od hude vročine šac stopil.

(Valentin Rupar, v. Tinač, Gor. Žetina)

Manj znane besede

- avšnica* — zglavje, posteljna blazina
- bangar* — steber kamnitih vhodnih vrat
- blez* — menda
- bob* — stročnica z debelimi zrni
- ciljati* — sejalcu označevati, do kod je padlo seme
- čerfa* — glinasta posoda za mleko
- gmajna* — goščava, gozd
- golcar* — gozdni delavec, drvar
- igo* (v polj. narečju: jeg) — volovski jarem
- junec* — mlad vol
- kolca* — del plužne vprege
- kvatre* — četrletje cerkvenega leta
- lezerčna* — plazilci: kače, kuščarji, močeradi ipd.
- maln* — mlin
- martrati se* — mučiti se
- mentrga* — korito na nogah za mesenje testa
- mernik* — stara prostorninska mera, približno 30 litrov
- oštarija* — gostilna
- pinovec* — pinjeno mleko, pinjenec
- rahlati se* — krohotati se
- Rotija* — sv. Doroteja (6. febr.)
- slehern, slehernik* — skop, skopuh

strgula — orodje za strganje testa v mentrji
šac — zaklad
šariti — delati nered
štanga — debel lesen drog pod lesenim stropom
štera — obrtniško delo na domu naročnika
štrena — šop lanenih niti
troštati se — veseliti se v pričakovanju nečesa lepega
truga — krsta
uĝanalca — uĝanka
včasi — некоč
viža — način
vpinj delati — maslo v pinji
zabrlizgati — predirljivo zapiskati
zavdan — začaran
žehtar — posoda za molžo
žlak — udarec

Zusammenfassung

SAGEN AUS DER BERGWELT VON ŠKOFJA LOKA

Janez Dolenc sammelte als Student der Slawistik an der Universität Ljubljana im Jahre 1952 dreißig Sagen aus mehreren Dörfern an den Südhängen des Berglandes von Škofja Loka. Die Originaltexte im Dialekt sind hier in die Umgangssprache übertragen worden. Thematisch berühren diese Sagen folgenden Stoff: das Riesenmädchen, die weiße Schlange, die Zauberei, »Die Zeit ist gekommen, der Mensch ist nicht da!«, der wilde Mann und seine Frau, die Quatembertage, der Alp, der Farnsamen, die Wallfahrt nach dem Tode zum Višarje-Berg, die Gespenster, das Arbeitsverbot an der hl. Dorothea, der Geizhals mit dem Geld im Grabe, der Wind in Menschengestalt erscheint einem Weib, welches ihn verflucht hatte, das Schatzgraben.